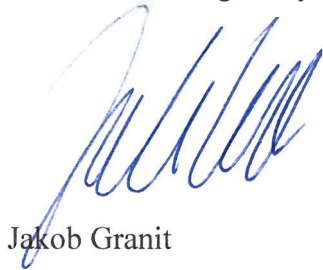

Återrapportering enligt regeringsuppdrag till Sida om att öka transparensen inom biståndet

I enlighet med regeringens beslut UD2024/13584 den 10 oktober 2024 redovisar Sida härmed myndighetens arbete för att öka transparensen inom biståndet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jakob Granit på föredragning av enhetschef Ingrid Rydell i närvaro av avdelningschef Magnus Petzäll.

Jakob Granit

Ingrid Rydell

Redovisning av regeringsuppdrag till Sida om att öka transparensen inom biståndet

1. Sammanfattning

Regeringen har i beslut UD2024/13584 uppdragit åt Sida att öka transparensen i biståndet. Uppdraget består av flera olika delar¹:

- Sida ska redovisa, inklusive kostnadsuppskattning och tidplan för de åtgärder som myndigheten planerar att vidta.
- Sida ska ha en utvecklad version av openaid.se senast den 31 december 2025, inklusive visning av vidareförmedling.
- Redovisa åtgärder för ökad transparens i ansökningsförfarande.
- Redovisa åtgärder för att förebygga korruption och jäv.
- Redovisa samtliga insatser sedan 2017 som inte redovisats på openaid.se eller i CSO-databasen, senast 21 november 2024. Sida ska årligen inkomma med motsvarande redovisning till 20 februari 2025-2028.

21 november 2024 redovisade Sida de insatser som inte publicerats på openaid.se eller CSO-databasen 2017-2024 till Utrikesdepartementet. Se bilaga 2 för Sidas redovisning. Denna skrivelse innehåller en redogörelse, inklusive kostnadsuppskattning och tidplan för övriga delar i uppdraget.

En utvecklad version av openaid.se

- Göra det lättare att se geografisk fördelning av svenskt bistånd. Visuella förbättringar i form av en interaktiv karta samt tillgängliggöra mer information i form av regional data.
- Förenkla presentation av vilka samarbetspartners som mottar svenska biståndsmedel, inklusive efterföljande led.
- Utveckla presentation och sökbarhet och visning av tematiska områden, inklusive regeringens tematiska områden samt de strategier som styr biståndet.
- Bättre funktionalitet för att exportera information från openaid.se.
- Börja rapportera utvärderingar på insatsnivå inom IATI-publiceringen där så är möjligt.

¹ Se uppdraget i sin helhet i bilaga 3.

- Openaid.se samt Sidas datalager och analysmiljö har kontinuerligt byggts om, moderniserats och underhållits från 2019 och framåt. Openaid.se kommer att fortsätta att moderniseras under de kommande åren, och byggas med en modulär arkitektur med modern teknik, samt undersöka hur AI-applikationer kan användas. Openaid utvecklas iterativt och nya funktioner och förbättringar produktionssätts och justeras löpande.

Visning av vidareförmedling på openaid.se

- Påbörja ny typ av systematisk rapportering från samarbetspartners om vidareförmedlade biståndsmedel enligt IATI-standard. Justering av Sidas insatshanteringsregel med avseende på vidareförmedling. Krav på IATI-publicering kommer gälla nya avtal, pågående avtal kommer inte justeras.
- Utveckla extern visning av hur medel vidareförmedlas från Sida och övriga myndigheter som hanterar biståndsmedel.
- Information från partners kommer successivt publiceras med start 2025. All vidareförmedling kommer således inte vara publicerad på openaid.se till december 2025.

Transparens i ansökningsförfarandet

- Metoder för val av partners och kommunikation säkerställer transparens i enlighet med offentlighetsprincipen.
- Konkurrensutsättning stärks genom ökad användning av utlysningförfaranden för val av partner, med hjälp av ett nytt digitalt verktyg.
- Förtydligande och kommunikation av utvecklingserbjudanden underlättar för potentiella partners att identifiera möjligheter till samarbete med Sida.

Förebygga jäv och anti-korruption

Sida föreslår ett flertal åtgärder inom dessa båda områden, bl.a:

- Riktade utbildningsinsatser kring områdena antikorruption och jäv.
- Fortsatt arbete med insatshanteringsnära bedömningar av jäv vid kritiska tillfällen i insatshanteringsprocessen.
- Förstärkning av Sidas etiska riktlinjer avseende jäv.
- Förstärkt dokumenterad analys av korruptionsrisk.
- Förstärkt utredningskapacitet med expertkunskap inom juridik (åklagarbakgrund) och terrorfinansiering.
- Utökad outreach till andra myndigheter inom områdena för bl.a. brottsbekämpning, terrorfinansiering och penningtvätt.
- Proaktiv kommunikation vid uppkomna misstankar om korruption och andra oegentligheter.

Innehållsförteckning

Redovisning av regeringsuppdrag till Sida om att öka transparensen inom biståndet	1
1. Sammanfattning	1
Innehållsförteckning.....	3
2. Uppdraget.....	4
3. Avgränsningar, uttolkning av uppdraget.....	6
Avgränsningar	6
Tolkning	6
4. Sidas redovisning av uppdraget	7
Utveckling av openaid.se	7
Bakgrund.....	7
Bättre visning av länder och regioner som bistånd går till.....	7
Bättre visning av aktörer som mottar medel	8
Bättre visning av tematik och biståndsstrategier.....	8
Övriga förbättringar på openaid.se under 2025.....	9
Utveckling av openaid.se bortom 2025.....	9
Utveckling av Sidas rapportering i IATI-standarderna	10
Visning av vidareförmedling	10
Se över mall för transparensrapportering till Sida	11
Ökad transparens i ansökningsförfarande	11
Metoder för val av partners och kommunikation.....	12
Ökad användning av utlysningförfaranden och konkurrensutsättning	12
Publikation av utvecklingserbjudanden	13
Förebyggande av antikorrupktion och jäv.....	13
Förebyggande av antikorrupktion	13
Förebyggande av jäv	14
Redovisning av uppskattad kostnad och tidsplan	15
Uppskattade kostnader för utveckling av openaid.se och hantering av vidareförmedling.....	15
Uppskattade kostnader för utökat arbete mot jäv och korrupktion	15
Tidsplan samtliga åtgärder	15

2. Uppdraget

Regeringen har i beslut UD2024/13584 uppdragit åt Sida att öka transparensen i biståndet. Uppdraget har fem delar, av vilka den första är redovisad per den 21 november 2024². Övriga delar i uppdraget redovisas till UD i denna skrivelse, och innehåller en redogörelse, inklusive kostnadsuppskattning och tidplan för de åtgärder som myndigheten planerar att vidta inom följande områden:

- En utvecklad version av openaid.se senast den 31 december 2025.
- Visning av vidareförmedling i alla led på openaid.se.
- Transparens i ansökningsförfarande.
- Förebygga korruption och jäv.

Regeringen anger syftet med uppdraget: *"Syftet med en högre detaljeringsgrad av redovisning på openaid.se är att ge allmänheten och beslutsfattare en mer heltäckande bild av vad biståndet går till. Allmänheten ska lättare kunna söka och ta del av översiktliga listor/rapporter på hur mycket bistånd som går till ett enskilt land eller region, genom vilken aktör och till vad."*

Samt förtydligar att: *"Det är av särskilt stor betydelse att öka informationen och transparensen avseende insatser och aktörer, inklusive i efterföljande led. Ökad transparens kan bidra till bättre underlag för att analysera biståndets effekter och därigenom bidra till kvalitativa underlag för framtida bistånd"*.

Utveckling av openaid.se

Regeringen har gett Sida ett detaljerat uppdrag för hur informations ska inhämtas och hur openaid.se ska utvecklas, med deadline för publicering av en utvecklad version av openaid.se i enlighet med uppdraget senast 31 december 2025.

Övergripande anger regeringen att openaid.se ska visa: *"samlad information om all verksamhet som bedrivs med finansiering från UO 7 (Internationellt bistånd) på ett för allmänheten lättillgängligt och lättförståeligt sätt aktivt tillgängliggöras under förutsättning att information kan publiceras ur ett säkerhetshänseende och inte är föremål för sekretess."*

Ökad transparens i samtliga led på openaid.se är av största vikt. Sida ska utveckla openaid.se i syfte att öka sökbarheten för hur biståndsmedel används på ett tydligt och lättöverskådligt sätt. På openaid.se ska det vara tydligt³:

1. Vilka länder och regioner som medel kanaliseras till,
2. vilka aktörer som mottar medel,
3. hur mycket medel som går till ett tematiskt område,
4. inklusive inom en viss strategi och per land."

/../

² Årlig separat redovisning av samtliga insatser och aktörer, inklusive efterföljande led, som sedan 2017 inte publiceras på openaid.se eller CSO-databasen. Första redovisning gjord 21 november 2024, kommande redovisningar senast den 20 februari 2025-2028.

³ Vår numrering.

5. "[...] enkelt och lättöverskådligt redovisa hur medel vidareförmedlas av Sida eller en multilateral organisation, inklusive vidareförmedling i alla efterföljande led av civilsamhällesorganisationer eller andra aktörer.
6. Insatsens syfte och resultat ska framgå.
7. Sida ska också säkerställa att regeringens tematiska prioriteringar kan följas i *openaid.se*."
/../- 8. Redovisning och information från CSO-databasen ska på ett sätt som är ändamålsenligt och kostnadseffektivt, för både myndigheten och civilsamhället, integreras i *openaid.se* för att skapa en samlad bild av hur och till vad biståndsmedel kanaliseras via civilsamhällesaktörer.
- 9. Allmänheten ska på ett enkelt och ändamålsenligt sätt kunna följa biståndet från en övergripande nivå ned till aktuell insats, inklusive genom eventuell vidareförmedling.
- 10. De nuvarande delarna av CSO-databasen ska som en integrerad del av *openaid.se*, där det är relevant och möjligt, kompletteras med beskrivningar av hur aktörerna arbetar med att stärka kapacitet hos det civila samhället i utvecklingsländer
- 11. och [beskrivningar av] förutsättningar för civilsamhällesaktörer att agera självständigt och finna diversifierad finansiering.
- 12. Sida ska vidare säkerställa att relevanta data och dokument rapporteras till IATI-datastore enligt internationell IATI-standard (International Aid Transparency Initiative).
- 13. Detta inkluderar att publicera utvärderingar av insatser.
- 14. Därutöver ska Sida i sin verksamhet systematiskt och ansvarsfullt verka för att biståndsmottagare i alla led publicerar information enligt internationell IATI-standard.

/../

15. "[Sida ska] inhämta synpunkter från Utrikesdepartementet, Folke Bernadotteakademin (FBA) och andra relevanta aktörer vid uppdateringen av den mall som myndigheter och andra aktörer använder vid rapportering av biståndsdata till Sida."

Transparens i ansökningsförfarande

"Sida ska redovisa hur myndigheten på ett transparent sätt kan hantera bifall respektive avslag på ansökningar av medel från samtliga myndighetens strategier., liksom hur myndigheten ska öka transparensen kring sina processer vid val av samarbetspartner. Översynen av ansökningsförfarandet ska ske med flexibilitet utifrån ett föränderligt omvärldsläge med beaktande av regeringens biståndspolitiska prioriteringar och i dialog med regeringskansliet (Utrikesdepartementet) och civilsamhället.

Anti-korruption och jäv

"Sida får också i uppdrag att redogöra för hur myndigheten ytterligare kan stärka det förebyggande korruptionsarbetet liksom uppföljningen av korruptionsfall i syfte att öka allmänhetens förståelse, samt upptäcka potentiella brister och

förbättringsmöjligheter i nuvarande system. Vidare ska Sida stärka myndighetens processer och rutiner för att förhindra och upptäcka jäv samt redogöra för hur myndigheten arbetar med att säkerställa efterlevnad av myndighetens processer och rutiner avseende jäv.”

3. Avgränsningar, uttolkning av uppdraget

Avgränsningar

Sida fokuserar i denna skrivelse endast på de delar som efterfrågas i detta uppdrag. Övriga förbättringsåtgärder vad gäller ökad transparens och utveckling av openaid.se har redovisats i tidigare uppdrag *Utveckling av transparensgarantin* (UD2024/01063).

I denna skrivelse ingår inte redovisning av del 1 av uppdraget vad gäller redovisning av insatser som inte publiceras på openaid.se eller CSO-databasen 2017-2024. Återrapportering av del 1 redovisades till Utrikesdepartementet 21 november 2024.

Tolkning

Sidas övergripande tolkning är att uppdraget handlar om att myndigheten ska:

- *Utveckla openaid.se* genom att både öka sökbarheten, öka möjlighet till skärningar, öka detaljeringsgrad, och göra informationen mer lättillgänglig och lättförståelig – med hänsyn tagen till säkerhetsaspekter.
- Verka för att *biståndsmottagare i alla led ska publicera information* enligt internationell IATI-standard.
- Verka för att kunna visa *hur svenska biståndsmedel förmedlas i samtliga led på openaid.se*.

Detta i linje med regeringens inriktning för Sveriges internationella utvecklingssamarbete Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt (UD2023/17726).

Myndigheten ska även *öka transparensen i val av samarbetspartners*:

- transparens i process för val av partners: vilka metoder/instrument och kriterier som används för partnerval)
- och utfallet av den processen, vilka ansökningar som har beviljats medel och vilka som inte har tilldelats medel under en viss tidsperiod.

Detta utifrån regeringens krav i detta uppdrag och i linje med Riksrevisionens granskningsrapport *Vem, hur och varför – Sidas val av samarbetspartner och biståndsform*, (RiR 2022:9) som visar att Sidas interna styrning och stöd i huvudsak främjat effektiva val, men att Sida inte har varit tillräckligt tydliga med vilka vägval och prioriteringar, såsom motivering av val av samarbetspartner.

Myndigheten ska ytterligare stärka:

- *Förebyggande korruptionsarbete, samt uppföljningen av korruptionsfall.*

- *Myndighetens processer och rutiner för att förhindra och upptäcka jäv, genom kompetenshöjande åtgärder för handläggare och chefer för att stärka förmåga att upptäcka, bedöma och hantera risk för antikorruption och jäv med särskilt fokus på risker i insatshanteringsprocessen.*

Detta i linje med regeringens inriktning för Sveriges internationella utvecklingssamarbete samt regeringens handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan 2024-2027 (Fi2024/01534).

4. Sidas redovisning av uppdraget

Utveckling av openaid.se

Bakgrund

Transparens är en bärande del av regeringens fokus och styrning av internationellt bistånd. Regeringens Reformagenda, *"Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt"* från december 2023 understryker betydelsen av transparens och vikten av att säkerställa att medborgare har kännedom om hur resurser nyttjas samt främja extern utvärdering. Mot den bakgrunden mottog Sida regleringsbrevsuppdraget "Utveckling av transparensgarantin" med uppdrag att utveckla openaid.se med användarvänlighet och sökbarhet i fokus, som kompletterar de tidigare två regleringsuppdragen inom transparens 2024: *Utveckling av transparensgarantin* (UD2023/18154, redovisat 29 augusti 2024) och *Transparensen ska öka* (UD2023/18154, redovisas i Sidas årsredovisning 2024).

Under året har Sida analyserat vilka åtgärder som myndigheten bör genomföra framåt, för att effektivt och ändamålsenligt svara på regeringens styrning och ökade krav på transparens och utvecklingen av openaid.se. Sida har bland annat använt sig av Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) rapport "Det svenska biståndets transparens" som publicerades 1 juli 2024 bland annat lyfte att Sida kan förbättra sin rapportering till IATI och därmed öka i det internationella transparensindexet ATI (Aid Transparency Index).

Den 29 augusti återskapade Sida på regleringsbrevsuppdraget "Utveckling av transparensgarantin" som redovisar flertalet åtgärder Sida planerar att genomföra för förbättrad tillgång till information om det svenska biståndet.

Den 10 oktober 2024 mottog Sida ett utökat uppdrag om ökad transparens i biståndet och utveckling av openaid.se, med ytterligare fokus på visning av vidareförmedlade medel. Sida kommer i denna skrivelse redovisa åtgärder som särskilt efterfrågas inom detta uppdrag.

Bättre visning av länder och regioner som bistånd går till

Sida kommer genomföra både visuella förbättringar och tillgängliggöra mer data på openaid.se som syftar till att underlätta för användare att söka information och få en mer heltäckande bild av den geografiska fördelningen av svenskt bistånd.

Openaid.se kommer utvecklas med regionala nivåer som kommer möjliggöra för användare att söka information per region, exempelvis Europa och Mellanöstern.

Sida kommer även utveckla en karta för bättre visualisering av vart svenskt bistånd genomförs. I en första version kommer kartan kunna användas för att se utbetalningar och antalet insatser på land- och regional nivå. Kartan ska kunna användas för att även bl.a. se i vilka länder eller region en viss strategi genomförs eller var samarbetspartners har insatser. Utredning och utveckling av kartfunktion har påbörjats under hösten 2024.

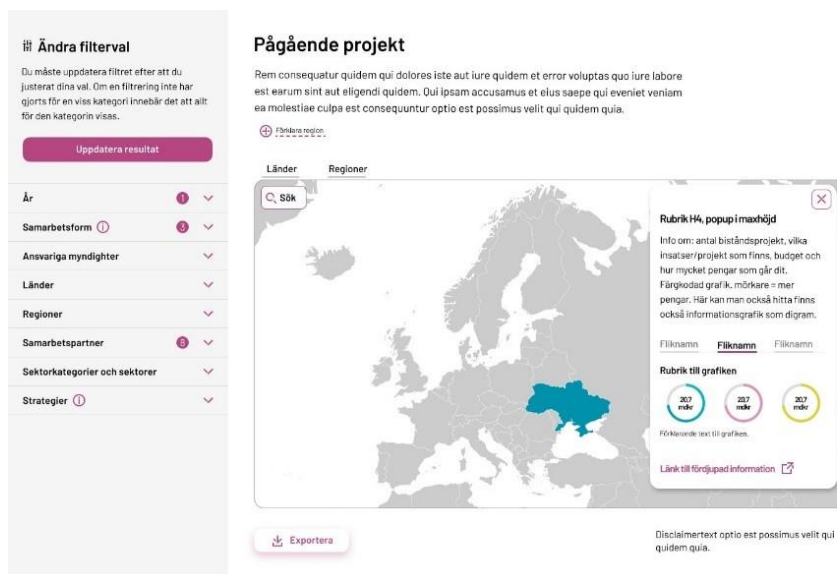

Bild 1: Exempel på kartfunktion (obs skiss)

Sida har ett pågående arbete för att samla in sub-nationell information för insatser. På sikt är ambitionen att kartan även ska visa information på sub-nationell nivå för att kunna visa mer exakt var en biståndsinsats genomförs. Sub-nationell information kommer inte finnas tillgängligt till december 2025.

Bättre visning av aktörer som mottar medel

Openaid.se kommer på ett tydligare sätt presentera vilka aktörer som mottar biståndsmedel samt att det även kommer bli lättare att hitta och söka efter aktörer som i första led (mellan Sida och partnerorganisation) mottar medel.

Aktörer som mottar medel, i efterföljande led, kommer även presenteras i den separata visningen för vidareförmedling, se under rubrik "Visning av vidareförmedling".

Bättre visning av tematik och biståndsstrategier

Strategier

Sida har prioriterat en tydligare visning och sökbarhet av de strategier som styr biståndet - bilaterala, regionala och tematiska. Utredning och utveckling har påbörjats under hösten 2024.

Användare kommer kunna söka på strategier och få information om inom vilka länder och regioner som strategins medel kanaliseras till samt vilka aktörer som mottar dessa medel. Vidare kommer det tydligt framgå hur strategier fördelas inom exempelvis ett visst land.

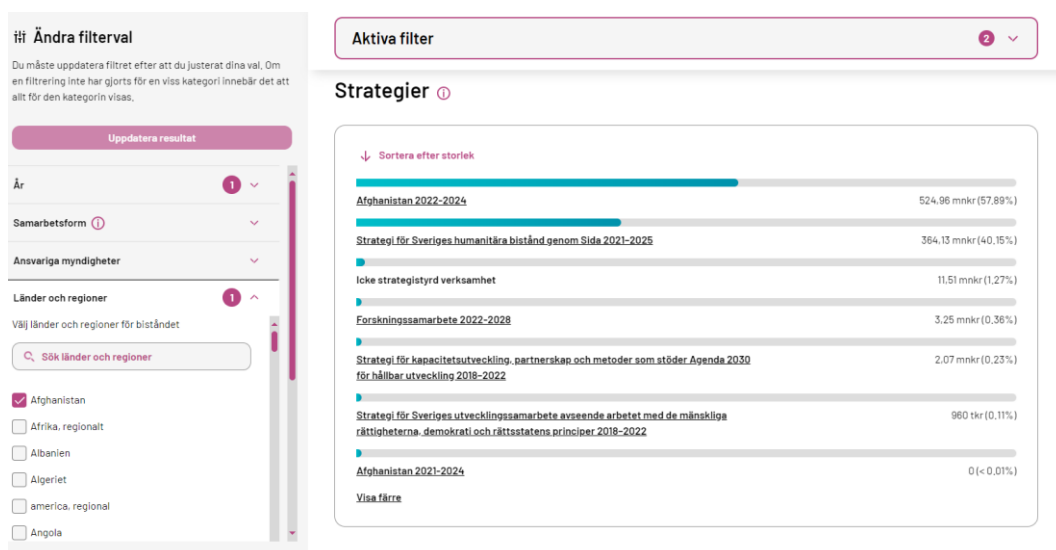

Bild 2: Exempel på visning av hur strategier är fördelade inom ett land för ett givet år (ej korrekt data)

Tematiska områden

Sida kommer se över relevant tematisk visning på openaid.se. Sida kommer prioritera att presentera regeringens tematiska prioriteringsområden.

Möjlig annan tematisk visning kan exempelvis vara att lyfta fram policymarkörer⁴ eller presentera ett urval av relevanta sektorer utifrån Sidas tematiska definitioner.

Övriga förbättringar på openaid.se under 2025

Openaid.se kommer utvecklas med en bättre funktionalitet för att ta ut listor över bistånd till ett land, region, samarbetspartners etc. Användare kommer kunna ta ut listor på aggregerad och detaljerad nivå.

Utvärderingar kommer börja publiceras på openaid.se på insatsnivå, i de fall de finns.

Från årsskiftet 2024/2025 kommer openaid.se ha mer frekvent uppdaterad information. Data kommer publiceras dagligen till skillnad från nuvarande månatliga uppdatering.

Sida kommer generellt se över hur data och information presenteras på openaid.se för att användare bättre ska kunna se hur svenskt bistånd är fördelat inom ett visst land, genom en specifik partner eller tematiskt område.

Utveckling av openaid.se bortom 2025

Openaid.se, tillhörande API:er samt Sidas datalager och analysmiljö har kontinuerligt byggts om, moderniserats och underhållits från 2019 och framåt. Openaid.se och plattformen bakom kommer fortsatt att moderniseras med inriktningen att bygga med en modulär arkitektur med modern teknik. Åtgärderna

⁴ Policymarkörer används för att indikera vilka politiska prioriteringar och tematiska områden som en biståndsinsats stödjer. Dessa markörer gör det möjligt att spåra hur mycket av biståndet som går till specifika områden, som exempelvis jämställdhet, miljö eller inkluderande demokratisk styrning

som ska genomföras under 2025, kommer att få stegvisa fortsättningar de kommande åren, såsom kvalitetsarbete, datavisualisering, AI-applikationer. Sida ser ett mångårigt utvecklingsarbete framför sig.

Under 2025 kommer omfattande utveckling att ske, som kommer att fortsätta de närmsta åren. Openaid.se utvecklas iterativt och nya funktioner och förbättringar produktionssätts och justeras löpande. Sida arbetar med att snabbt få ut ny värdeskapande funktionalitet, som sedan utvärderas och justeras löpande. Detta för att snabbt kunna ta in feedback från användare, och justera lösningarna.

Sida ser ytterligare möjligheter att redovisa biståndsdatabaser på ett sätt som hjälper användaren att tolka siffrorna och ge en tydligare bild av hur biståndet fördelas och de effekter det har gett. Som hjälp i arbetet kommer Sida undersöka hur myndigheten kan använda sig av AI. Det finns potential att skapa värde för olika användargrupper genom AI-applikationer, genom att göra information om biståndet mer lättillgänglig för en bredare publik. AI skulle också kunna användas för att besvara konkreta frågor om biståndet.

Utveckling av Sidas rapportering i IATI-standarden

Sida tillgängliggör regelbundet⁵ Sveriges samlade bistånd enligt *International Aid Transparency Initiative* (IATI) standarden. Publiceringen innebär att Sida tillgängliggör detaljerad information om samtliga svenska biståndsinsatser i ett maskinläsbart och standardiserat format, både på openaid.se och till IATIs egna datalager. Uppgifterna inkluderar bland annat 1) finansiell information: budgetar och utbetalningar 2) projektbeskrivningar: syfte, mål och förväntade resultat 3) geografisk information: vilka länder och regioner biståndet riktas till samt 4) tematiskt område och sektorer: inom vilka områden som biståndet verkar, t.ex. hälsa, utbildning eller klimat.

Utöver detaljerad data publicerar Sida dokumenttyperna beslut och avtal för pågående insatser samt flertalet organisationsdokument så som Sidas årsredovisningar och regleringsbrev till IATI.

Sida kommer säkerställa att relevant data även fortsatt publiceras enligt IATI-standarden, och kommer börja publicera utvärderingar, där det finns, för biståndsinsatser. Som nämnts kommer utvärderingar även börja publiceras på openaid.se på insatsnivå i de fall de finns. Utvärderingarna publiceras idag på Sida.se.

Visning av vidareförmedling

Sida kommer påbörja en ny typ av systematisk insamling av information om vidareförmedlade biståndsmedel från samarbetspartners som vidareförmedlar biståndsmedel, oavsett partnerkategori (multilaterala organisationer, civilsamhällesorganisationer etc.). Ett av syftena med IATI-standarden är att göra

⁵ Data och dokument för Sidas verksamhet uppdateras och tillgängliggörs varje vecka till IATI datastore. Data och dokument för övriga myndigheter och departement som hanterar biståndsmedel tillgängliggörs två gånger per år, detta i samband med rapporteringstillfällen till Sida.

det möjligt att länka ihop insatser och biståndsflöden mellan organisationer. Sida har som avsikt att under 2025 börja införa krav på att alla relevanta mottagare av svenskt bistånd ska publicera information enligt den internationella standard som finns genom IATI. Sida kommer justera myndighetens avtalsmallar med krav på IATI-rapportering. Krav på IATI-publicering kommer träda i kraft när nya avtal tecknas, pågående avtal kommer inte justeras. Sida kommer även justera myndighetens regel för att hantera biståndsinsatser med tydligare instruktion vad gäller vidareförmedling. Justeringen tydliggör att *”vidareförmedling från en insats kan ske i ett led och i undantagsfall kan vidareförmedling ske i två led med särskild motivering”*. Regeln träder i kraft under våren 2025.

Sida kommer utveckla en extern visning som kommer möjliggöra att se och följa hur medel vidareförmedlas från Sida, och andra aktörer som hanterar biståndsmedel, till olika samarbetspartners och dess insatser. Information från partners om vidareförmedlade medel kommer succesivt publiceras i takt med att partners rapporterar, med start 2025.

Information som idag publiceras i CSO-databasen kommer i framtiden tillgängliggöras genom extern visning av samtliga partners IATI-rapportering.

IATI-rapportering ställer nya och omfattande krav på partners. För att uppnå god efterlevnad behöver Sida erbjuda stöd till partners och aktivt arbeta med uppföljning och etablera nya arbetssätt tillsammans med IATI-organisationen. Införandet av IATI-rapportering och säkerställande av god kvalitet är ett långsiktigt arbete och kommer att ske stegvis.

Se över mall för transparensrapportering till Sida

Sida kommer under 2025 stärka den vägledning Sida ger och ställa högre krav på resultatrapportering i den mall som myndigheter och andra aktörer använder vid rapportering av biståndsdata till Sida. Sida kommer inhämta synpunkter från andra relevanta aktörer samt i dialog följa upp att resultat publiceras.

Ökad transparens i ansökningsförfarande

Som svar på Riksrevisionens granskning 2022 (RIR 2022:9) har Sida vidtagit ett flertal åtgärder för att ytterligare öka och stärka transparensen vid val av samarbetspartner och biståndsform i syfte att stärka utvecklingseffektivitet.

I det följande beskrivs 1) de olika metoderna som Sida använder sig av för att identifiera och välja partners, inkl. kommunikation kring dessa processer och hur utfallet av partnerval kan dokumenteras och kommuniceras bättre, 2) hur myndigheten kommer att arbeta i ökande grad med utlysningförfaranden och konkurrensutsättning, 3) hur myndigheten kommer att ta fram och publicera sitt utvecklingserbjudande för att ge potentiella partner bättre förutsättningar att utveckla relevanta förslag för samarbeten.

Metoder för val av partners och kommunikation

I dagsläget sker partnerval i huvudsak genom kartläggning av potentiella partner och deras relevans för uppfyllelse av strategimålen som beslutas av regeringen. Partnervalet görs även genom upphandling, finansiering av andra givarnas insatser och stöd till multinationella organisationer, direkt ansökan till Sida, samt i ökande grad, genom utlysningssystemet samt utlysningssonder (se även nedan). Beslutet att ingå avtal med en partner föregås av en systematisk bedömning av föreslagna projekt relevans och samarbetspartners kapacitet, samt regelbunden värdering av risker och möjligheter.

Transparens i enlighet med offentlighetsprincipen säkerställs i första linje genom att på ett enkelt sätt tillgängliggöra information på Sidas hemsida och publicering av grundläggande partnerkriterier. Myndigheten håller också öppna konsultationer och kontinuerliga dialoger med relevanta aktörer både i Sverige och i de länder Sida verkar.

Bifall eller avslag meddelas i direkt kommunikation med respektive organisation. Att ta fram statistik för bifall eller avslag för de andra förfaranden för partnerval än utlysningssystemet som Sida använder bedöms mycket svårt.

Ökad användning av utlysningssystemet och konkurrensutsättning

Våren 2024 fattade myndigheten beslut att utveckla ett digitalt system för utlysningar som kommer att integreras i Sidas upphandlingssystem, vilket därmed skulle bidra till tydlighet avseende konkurrensutsättning, samt underlätta både transparens och lämplig sekretess. Metodutvecklings-arbetet för att stärka användningen av utlysningssystemet (Calls for Proposals, CFP) pågår under hösten 2024 och våren 2025.⁶

Under 2024 gjorde myndigheten en utlysning för intresseanmälan från civilsamhället och mottog 2 728 ansökningar från svenska, internationella och lokala civilsamhällesorganisationer i. Efter en process i tre steg, som redovisas på Sida.se har 50 organisationer (35 svenska och 15 internationella organisationer) bjudits in att lämna in en ansökning för del 1 och 2 av strategin. Den återstående del 3 – intresseanmälningar av 239 organisationer i ODA-länder – kommer att bedömas i ett senare skede i samarbete med ambassaderna. Framöver kommer Sida kontinuerligt se över bredd och mångfald av organisationer och fortsätta med återkommande utlysningar.

Hösten 2024 lanserade även Sidas humanitära avdelning en utlysning för långsiktiga humanitära partnerskap och mottog 105 ansökningar. I slutet på januari 2025 kommer Sida att meddela vilka 25 organisationer som går vidare i nästa steg i processen (extern utvärdering) och därefter kommer myndigheten fatta beslut om partner som Sida bjuder in att söka om partnerskap.

⁶ Myndigheten analyserar för närvarande potentiella risker i utökningen av utlysningssystemet såsom risken om ett ökande antal överklaganden. I Sidas instruktion framgår dock att Sidas beslut i ärenden om fördelning av bidrag eller annan finansiering till stöd för insatser inte får överklagas (18 §) och Sidas inställning är att besluten i utlysningarna avser beslut i ärenden om fördelning av bidrag eller annan finansiering till stöd för insatser och därmed inte får överklagas.

Det utvecklas för närvarande även en modell för uppdragsfinansierat tekniskt samarbete (UTS) som ett snabbt och flexibelt nytt verktyg för kortsiktigt, kompletterande kapacitetsstöd för att stärka privatsektorns engagemang i utvecklings-samarbetet (Regleringsbrevet 2024 24/000123).

Publikation av utvecklingserbjudanden

Den framtida publiceringen av utvecklingserbjudanden kommer att göra det lättare för potentiella partners att identifiera möjligheter till samarbete med Sida. Sidas utvecklingserbjudanden sammanfattar slutsatserna från Sidas sammanvägda analyser där Sida verkar och tydliggör Sidas prioriterade områden och vilken typ av samarbete som kan vara aktuellt för att möta utvecklingsutmaningarna i landet. De bygger på de analyser som Sidas experter har gjort eller tagit del av samt väger in den politiska styrningen som Sida har fått.

Utvecklingserbjudanden stödjer Sidas planering och används också för kommunikation med en extern målgrupp som består bl.a. av politiska beslutsfattare i Sverige, Team Sweden, och utvecklingsaktörer i landet som vill bidra till de mål som identifierats i Sidas landanalys.

Förebyggande av antikorrupption och jäv

Förebyggande av antikorrupption

Sida agerar förebyggande i korrupsionsarbetet inom insatser, processer och rutiner som stöds av såväl insatshaneringsregel som anti-korrupsionsregel. Sida har en utredningsgrupp med fem utredare som stödjer verksamheten avseende utredningar av misstankar om korrupption och andra oegentligheter inom insatshanteringen. Sida har även visselblåsarfunktioner på myndighetens web-sida för rapportering av såväl misstankar om korrupption och andra oegentligheter i insatshanteringen som för misstankar korrupption och andra oegentligheter inom myndigheten. Utredningsgruppen arbetar med inkomna misstankar i en särskilt beslutad process enligt vilken utredningsuppdrag inom insatshanteringen omhändertas för att säkerställa en enhetlig och förvaltningsrättsligt korrekt hantering av inkomna misstankar. I den processen ingår bl.a. möjligheten att avropa utredningsstöd från utredare från Kammarkollegiets avropstjänst avseende forenc-tjänster där detta bedöms nödvändigt för en fullständig utredning. Särskilda rutiner finns även inom Sida som reglerar arbetet med misstankar om intern korrupption och andra oegentligheter. Redan idag finns också ett omfattande utbildningsmaterial inom såväl anti-korrupption som statstjänstemannarollen. Utbildningarna rullas ut årligen.

Utifrån den förändrade kontextmiljö m.m. som Sida arbetar i och som svar på innevarande uppdrag kommer Sida att förstärka sitt förebyggande arbete med anti-korrupption enligt följande:

- Analys av korrupsionsrisk kommer att ske som en del i grundförutsättningarna för utvecklingserbjudandet.
- Förtydligande av riktlinjer i insatshanteringen att; insatsen utifrån utvecklingserbjudandet ska analyseras i förhållande till identifierad

korruptionsrisk och att; risken ska hanteras och dokumenteras i insatsen. Risken ska också följas upp löpande och dokumentation ska ske av sådan uppföljning.

- Förstärkning av utredningskapacitet med expertkunskap inom juridik (åklagarbakgrund) och terrorfinansiering.
- Identifiering av kontaktytor i förhållande till andra myndigheter till stöd för lärande och inhämtning av information; exempelvis NOA:s korruptionsenhet, Ekobrottsmyndigheten, Finanspolisen eller Polisens samordningsfunktion mot terrorfinansiering och penningtvätt.
- Alla avdelningar med dispositionsrättslig behörighet avseende sakanslag ska ha en sammanställning över samtliga pågående utredningar som utvisar den övergripande progressen och utredningarnas status. Avdelningschefen ska se över progressen löpande. Sida överväger om tittbehörighet i systemstöd för utredningar kan genomföras. En sådan funktion kräver att en systemutveckling sker.
- Sida förstärker kommunikationen om Sidas process för utredningar och beaktar såväl interna som externa informationskanaler för detta arbete. Informationen ska även innehålla lärande från genomförda utredningar.
- Sida förstärker processen för utredningar med ett avslutande moment som omfattar lärande för en systematisk återkoppling till den operativa verksamheten.

Förebyggande av jäv

Sida arbetar förebyggande för att förhindra jäv. Jäv regleras i Sidas etiska riktlinjer under avsnittet "Jäv och andra intressekonflikter". Jävsförhållande i handläggningen av insatser eller inför andra beslut inom Sidas hela verksamhet bedöms var för sig i det aktuella ärendet. Särskilt viktigt är bedömningen i insatshanteringsprocessen där intressekonflikter kan förekomma i förhållande till samarbetspartner och där det handlar om mycket pengar. Sidas medarbetare och chefer ska ha försiktighetsprincipen som utgångspunkt vad gäller jäv och hellre ta upp risk för jäv en gång för mycket än en gång för lite. Stöd för bedömning finns på den administrativa avdelningen på enheten för juridik, enheten för kvalitetssäkring och utredning samt enheten för HR.

Idag säkerställer Sida att rutinerna efterlevs genom att nyanställda uppmanas att ta del av de etiska riktlinjerna inklusive jäv samt att etiska riktlinjer och jäv ingår i introduktionsutbildningen. Chefer ansvarar för att prata om risken för jäv på avdelningar och enheter i allmänhet samt specifikt i samband med handläggning och beslut, dvs. att ställa frågor om jäv.

Sida kommer under 2025 att se över introduktionsutbildningen och den så kallade onboardingprocessen för nyanställda med avseende på statstjänstemannarollen, jäv och anti-korruption. Sida kommer också att rikta utbildningsinsatser till chefer inom intern styrning och kontroll, etiska riktlinjer och jäv samt fortsätta arbetet med insatshanteringsnära bedömningar av antikorruption och jäv vid kritiska tillfällen i insatshanteringsprocessen. En översyn av systemstödet för insatshanteringen föreslås att göras med beaktande av detta.

Sida kommer även att förstärka myndighetens etiska riktlinjer med avseende på jäv, bland annat genom att förtydliga riktlinjerna avseende jäv i rekrytering, hur man anmäler jäv samt hur en potentiell jävssituation hanteras efter att anmälan skett.

Redovisning av uppskattad kostnad och tidsplan

Uppskattade kostnader för utveckling av openaid.se och hantering av vidareförmedling

- **Totalt 32 mkr för perioden 2025-2027:**
 - 8 mkr per år 2025-2027: konsultkostnader, investeringar, licenser.
 - Ca 2,6 mkr per år 2025-2027: ca 2,7 årsarbetskrafter.

Uppskattade kostnader för utökat arbete mot jäv och korruption

- 1,9 mkr per år: två varaktiga årsarbetskrafter för att hantera utökat arbete mot jäv och korruption.

Tidsplan samtliga åtgärder

Utvecklingsarbetet har påbörjats under 2024, kommer löpa under hela 2025 och framåt. Detta uppdrag innebär omfattande utvecklingsarbete i hela verksamhetskedjan på Sida. Från beredning av insatser och partnerskap till publicering och redovisning av verksamhet och resultat. Därmed involveras många olika verksamhetsområden såsom webbutveckling, utveckling datalager, dataflöden, informationssäkerhet, analytiker, förvaltare, jurister, processutvecklare inom insatshantering.

Se bilaga 1 för tidplan per åtgärd.

Bilaga 1 Tidsplan åtgärder ökad transparens i biståndet 2025

Bilaga 2 Redovisning 2024-11-21 av insatser som ej publicerats i Openaid

Bilaga 3 Uppdrag till Sida om att öka transparensen inom biståndet
(UD2024/13584)

**Bilaga 1. Tidsplan åtgärder ökad transparens i biståndet
2025**

Åtgärder	Q1	Q2	Q3	Q4	2026 ff
Uppdaterad version av openaid.se					
Förbättrad presentation av biståndsstrategier	X				
Förbättrad presentation av samarbetspartners		X			
Förbättrad presentation av geografisk fördelning	X				
Förbättrad sökfunktionalitet inkl. resultatinformation	X				
Ökad uppdateringsfrekvens av data	X				
Visning av regeringens prioriterade områden		X			
Förbättrad tematisk visning			X		
Språklig översyn av begrepp och hjälptexter			X		
Förbättrad exportfunktionalitet				X	
Publicera fler dokumenttyper - fokus utvärderingar			X		
Möjliggöra fler filterval				X	
Förbättra tillgänglighet (enligt lagkrav)		X			
Förbättrad paketering av data – ny typ av visualisering					X
Justera startsida för olika målgrupper					X
Inkludera vidareförmedling					
Uppdatera avtalsmallar, inkludera vidareförmedling	X	X			
Införa IATI-rapportering för partners	*	*	*	X	*
Utveckling av visning för vidareförmedling	*	*	*	X	*
Uppföljning av rapporteringskrav					*

Övrigt					
Se över mall för transparensrapportering till Sida från övriga myndigheter med medel inom UO7.	X				
Öka Sidas interna förståelse för att Sida samlar in information med avsikt att tillgängliggöra den externt			X		
Anti-korruption och jäv					
Riktade utbildningsinsatser kring jäv				X	
Fortsatt arbete med insatshanterningsnära bedömningar av jäv vid kritiska tillfällen i insatshanteringsprocessen	*	*	*	*	*
En översyn av systemstödet för insatshanteringen föreslås att göras för att underlätta och systematisera bedömning av jäv				X	
Förstärka etiska riktlinjer med avseende på jäv		X			
Analys av korruptionsrisk som en del av grundförutsättningarna för utvecklingserbudandet	*	*	*	*	*
Förtydligande av riktlinjer i insatshanteringen om förstärkt riskhantering avseende korruptionsrisk				X	
Förstärkning av utredningskapacitet medarbetare med expertkunskap (åklagarbakgrund) och anti-terror finansiering				X	
Utökad outreach till andra myndigheter inom brottsbekämpning, terrorfinansiering och penningtvätt	X	X	X		
Förstärkt uppföljning av progress i befintliga utredningar	*	*	*	*	*
Förstärkt proaktiv kommunikation om hantering av uppkomna misstankar om korruption och andra oegentligheter	X	X	*	*	*
Förstärkt utredningsprocess med moment om lärande för en systematisk återkoppling till den operativa verksamheten			X	*	*
Transparens i ansökningsförfarandet					
Framtagande av tydligare utvecklingserbudanden på operativa avdelningar	X	X			
Utlisningsförfaranden på CSO och HUM slutförda	X	X			
Digitalt verktyg och metodstöd för utlysningförfaranden			X		

*	Löpande arbete, fortsatt utveckling och löpande förvaltning
X	Leverans

Digitaliserings- och säkerhetsavdelningen
Enheten för Analys, data och statistik
Siri Rembe
För publicering online

2024-11-21

Ärendenummer: 24/001471

Redovisning av insatser och aktörer som sedan 2017 inte publicerats i openaid.se eller CSO-databasen

Del 1 av regeringsuppdraget *Öka transparensen i biståndet* (UD2024/13584)

1. Sammanfattning

Nedan redovisas Sidas svar på del 1 av regeringens uppdrag till Sida att *Öka transparensen i biståndet* (UD2024/13584): att senast den 21 november 2024, i separat och särskild ordning, till Regeringskansliet redovisa samtliga insatser och aktörer, inklusive efterföljande led, som sedan 2017 inte publicerats på openaid.se eller CSO-databasen. Redovisningen av insatserna, inklusive aktörer i efterföljande led, redovisas i separat bilaga, och i särskild ordning till Utrikesdepartementet.

Sida har valt att redovisa de insatser där detaljerad insatsdata eller dokument *helt eller delvis* är undantagna från publicering på openaid.se och CSO-databasen från 2017-2024, och som haft utbetalningar under perioden. För att genomföra uppdraget har Sida utgått både från information som finns tillgänglig på myndigheten utifrån ordinarie rapportering samt begärt in särskild rapportering från Sidas partners, framförallt om vidareförmedling.

Sida kommer redovisa övriga delar av uppdraget till Utrikesdepartementet senast 31 december, det vill säga hur Sida planerar att:

- Utveckla openaid.se utifrån regeringens krav och användarnas behov senast den 1 december 2025,
- visa vidareförmedling (i alla led) på openaid.se,
- öka transparensen i processer vid val av samarbetspartner samt
- förebygga korruption och jäv.

Redovisningen ska innehålla en redogörelse, inklusive kostnadsuppskattning och tidplan för de åtgärder som myndigheten planerar att vidta.

Den överväldigande majoriteten av Sidas biståndsinsatser är offentliga och publiceras på openaid.se med detaljerad information per insats. I de fall fullständig insatsinformation och dokument inte publiceras baseras det på ett

förhöjt skyddsvärde som bedöms utifrån Sidas metod för informationsklassificering.

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	2
2. Uppdraget	2
3. Tolkning av uppdraget, avgränsningar och metod	2
4. Sidas redovisning av uppdraget	3
Bakgrund	3
Tillgängliggörande av information på openaid.se	4

2. Uppdraget

I denna redovisning svarar Sida på följande del av uppdraget att *Öka transparensen i biståndet* (Regeringsbeslut UD2024/13584):

Att i separat och i särskild ordning redovisa samtliga insatser och aktörer, inklusive efterföljande led, som sedan 2017 inte publicerats i Openaid eller CSO-databasen. Redovisningen ska inkludera en kort beskrivning av insatserna och aktörerna, inklusive efterföljande led, samt information om vad som har varit skälet till att insatserna eller aktörerna inte har offentliggjorts för allmänheten.

Detta deluppdrag berör en rad andra uppdrag från regeringen som Sida har redovisat eller kommer att redovisa separat:

- *Utveckling av transparensgarantin (UD2023/18154, redovisat 29 augusti 2024)*
- *Informationssäkerhet (Regeringsbeslut II:12), redovisat 27 september 2024)*
- *Utvecklad uppföljning av verksamheten (UD2023/18154, redovisat 30 oktober 2024)*
- *Transparensen ska öka (UD2023/18154, redovisas i Sidas årsredovisning 2024)*

3. Tolkning av uppdraget, avgränsningar och metod

Tolkning och urval

Sida har valt att redovisa de insatser där detaljerad insatsdata eller dokument *helt eller delvis* är undantagna från publicering på openaid.se och CSO-databasen från 2017-2024, och som haft utbetalningar under perioden. Redovisningen innefattar:

- a) Insatser som bedöms ha skyddsvärd information och undantas helt från publicering från openaid.se. Ekonomiskt utfall publiceras aggregerat.

b) Insatser som bedöms ha skyddsvärd information där detaljerad insatsinformation publiceras, men där beslut och avtal undantas.

c) Insatser som inte klassas som bistånd och därmed inte publiceras på openaid.se. Detta gäller t.ex. Sidas insatser som är internationell samverkan (men inte bistånd) samt viss verksamhet vid Sidas utbildningscenter Sida Partnership Forum (SPF) i Härnösand.

Insatser som enbart avser upphandling av revision eller utvärdering har inte tagits med i urvalet.

Insatserna, inklusive aktörer i efterföljande led, redovisas i separat bilaga, och i särskild ordning till Utrikesdepartementet.

Metod

För att genomföra uppdraget har Sida utgått både från information som finns tillgänglig på myndigheten utifrån ordinarie rapportering samt begärt in särskild rapportering från Sidas partners, framförallt om vidareförmedling.

Begränsningar

För avslutade insatser redovisas information som finns tillgänglig på myndigheten.

Idag finns begränsningar av vilken information om efterföljande led som är möjlig att begära in givet Sidas insatsavtal. Detta gäller särskilt för multilaterala och humanitära insatser.

Delar av bilagd insatsinformation är handskriven på grund av att Sida idag saknar tekniska system för att upprätta och hantera digital information med det skyddsvärde som bedömts för informationen i fråga.

I de delar av uppdraget som krävt samverkan med biståndssektioner på utlandsmyndigheter noterar Sida att vissa handgrepp försvåras av att Sida och Utlandsmyndigheter har olika förutsättningar och system för att skydda information vid behandling och kommunikation.

4. Sidas redovisning av uppdraget

Samtliga insatser för uppdraget redovisas separat i bilaga 1.

Bakgrund

Efter beslut av Utrikesdepartementet (UD) gäller sedan 1 januari 2010 en transparensgaranti för det svenska biståndet (UD10.050).

Enligt regeringsbeslut UF2011/19402/UD/USTYR har Sida sedan år 2011 tre uppdrag i relation till transparensgarantin: (1) att samordna och stödja övriga myndigheters genomförande av transparensgarantin, (2) att ansvara för och utveckla informationstjänsten Openaid och (3) att anpassa informationen på Openaid i enlighet med Aid Transparency Initiative (IATI).

Tillgängliggörande av information på openaid.se

Urval av information som publiceras

Sida beslutade år 2010 (2010-003561) att tillgängliggöra information på Openaid. I regeringsbeslutet UF2013/78238/UD/USTYR år 2013 fick Sida i uppdrag att intensifiera transparensarbetet genom att bland annat utöka publiceringen av data och dokument med högre kvalitet. Sida har sedan dess fattat fyra beslut om justerad publicering av dokumenttyper till Openaid (dnr 024760/14, 043804/14, 010557/16 och 046876/20).

Av beslut 046876/20 framgår att Sidas publicering av dokument avgränsas till dokumenttyperna beslut och avtal för aktiva insatser. Riksdagens utrikesutskott informerades (2 april, 2020) inför beslutet. (*Information till Utrikesutskottet om transparensgarantin och Sidas arbete med Openaid*, dnr 19/001188) Sidas underliggande analys för beslutat kommunicerades till UD (se korrespondens 039455/20 samt 039456/20) som inför beslutet biföll Sidas avsikt att justera publiceringen till Openaid (se mötesprotokoll 033 137/20).

Urvalet motiveras och beskrivs i *Beslut om urval av kostnader, tidsperiod och information som ska publiceras till Openaid för att transparensgarantin i biståndet ska anses vara uppfylld* (dnr 011921/23).

Hantering i Sidas insatshantering och system

Sida har en skyldighet att anpassa krav på transparens och löpande publicering av öppna data till reglering för informationssäkerhet. I syfte att värna sekretess och säkerhet är viss information genom beslut undantagen från publicering. Det gäller insatser och information som av säkerhets-, sekretess eller integritetsskäl bedöms som skyddsvärda utifrån Sidas verksamhet, personal och samarbetspartners och/eller Sveriges säkerhet.

Av Sidas regel för att hantera biståndsinsatser (dnr 039783/22) framgår att all insatshantering ska utföras transparent och möjliggöra insyn, både internt inom Sida och externt för allmänheten, där så är möjligt med hänsyn till sekretess och skyddet för personuppgifter (GDPR). Information i insatsen ska klassificeras utifrån dess skyddsvärde. Klassificeringen ska ske vid upprättande av informationen samt uppdateras vid förändringar som påverkar informationens klassificering.

Skyddsvärdet värderas genom informationsklassificering för all information som myndigheten hanterar, såsom insatsinformation. Information i biståndsinsatser värderas (klassificeras) av handläggare i verksamheten med stöd av ansvarig chef. Detta sker när informationen upprättas eller inkommer till Sida och omvärderas kontinuerligt när det sker förändringar som kan påverka skyddsvärdet. Värderingen av skyddsvärdet ligger till grund för eventuella skyddsbehov och avgör vilken information som kan publiceras på openaid.se. Se bilaga 2 för hur Sida klassificerar (värderar) information.

Instruktioner kring informationsklassificering ges i särskilda manualer för informationssäkerhet samt i respektive IT-system.

Sida publicerar endast de insatser som finansieras av UO7: Internationellt bistånd och som klassas som bistånd enligt OECD-DAC:s regelverk samt biståndsinsatser i första led på openaid.se. Vidareförmedling visas inte på openaid.se. Sida har valt att kräva rapportering av vidareförmedling (det vill säga partners i efterföljande led) av de civilsamhällesorganisationer som tidigare hade rollen som Sidas strategiska partnerorganisationer. Dessa rapporterade in detaljerade uppgifter om partners i efterföljande led till CSO-databasen, som också visade dessa.

Regeringen

KOPIA

Regeringsbeslut

II:1

2024-10-10
UD2024/13584

Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete
Box 2025
174 02 Sundbyberg

Uppdrag till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) om att öka transparensen inom biståndet

Regeringens beslut

Regeringen ger Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) i uppdrag att öka transparensen inom biståndet (UD2023/18154) enligt nedan.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) senast den 31 december 2024 och innehålla en redogörelse, inklusive kostnadsuppskattning och tidplan, för de åtgärder som myndigheten planerar att vidta.

Sida ska ha publicerat en utvecklad version av Openaid i enlighet med uppdraget senast den 1 december 2025.

Sida ska separat och i särskild ordning till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) redovisa samtliga insatser och aktörer, inklusive efterföljande led, som sedan 2017 inte publicerats i Openaid eller CSO-databasen. Redovisningen ska inkludera en kort beskrivning av insatserna och aktörerna, inklusive efterföljande led, samt information om vad som har varit skälet till att insatserna eller aktörerna inte har offentliggjorts för allmänheten. Redovisningen ska lämnas senast den 21 november 2024. Vidare ska Sida årligen inkomma med motsvarande redovisning till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) senast den 20 februari 2025–2028.

coll. A

Openaid

I informationstjänsten Openaid ska samlad information om all verksamhet som bedrivs med finansiering från utgiftsområde 7 (Internationellt bistånd) på ett för allmänheten lättillgängligt och lättförståeligt sätt aktivt tillgängliggöras under förutsättning att informationen kan publiceras ur ett säkerhetshänseende och inte är föremål för sekretess.

Ökad transparens i samtliga led i Openaid är av största vikt. Sida ska utveckla Openaid i syfte att öka sökbarheten för hur biståndsmedel används på ett tydligt och lättöverskådligt sätt. I Openaid ska det vara tydligt 1) vilka länder och regioner som medel kanaliseras till, 2) vilka aktörer som mottar medel, och 3) hur mycket medel som går till ett tematiskt område, inklusive inom en viss strategi och per land.

Mot bakgrund av Sidas *Återrapportering enligt regleringsbrev till Sida 2024 avseende utveckling av transparensgarantin* (Sida 24/000123) understryker regeringen vikten av att även information om vidareförmedlat bistånd ska tillgängliggöras. Openaid ska därmed även enkelt och lättöverskådligt redovisa hur medel vidareförmedlas av Sida eller en multilateral organisation, inklusive vidareförmedling i alla efterföljande led av civilsamhällesorganisationer eller andra aktörer. Insatsens syfte och resultat ska framgå. Sida ska också säkerställa att regeringens tematiska prioriteringar kan följas i openaid.se.

Syftet med en högre detaljeringsgrad av redovisning i Openaid är att ge allmänheten och beslutsfattare en mer heltäckande bild av vad biståndet går till. Allmänheten ska lättare kunna söka och ta del av översiktliga listor/rapporter på hur mycket bistånd som går till ett enskilt land eller en region, genom vilken aktör och till vad.

I syfte att utveckla en mer transparent och tydlig resultatredovisning i Openaid ska Sida inhämta synpunkter från Utrikesdepartementet, Folke Bernadotteakademin (FBA) och andra relevanta aktörer vid uppdateringen av den mall som myndigheter och andra aktörer använder vid rapportering av biståndsdata till Sida.

Sidas databas för civilsamhällesorganisationer (CSO-databasen) innehåller information om insatser som myndigheten finansierar via civilsamhällesorganisationer. Redovisning och information från CSO-

databasen ska på ett sätt som är ändamålsenligt och kostnadseffektivt, för både myndigheten och civilsamhället, integreras i Openaid för att skapa en samlad bild av hur och till vad biståndsmedel kanaliseras via civilsamhällesaktörer. Allmänheten ska på ett enkelt och ändamålsenligt sätt kunna följa biståndet från övergripande nivå ned till aktuell insats, inklusive genom eventuell vidareförmedling.

De nuvarande delarna av CSO-databasen ska som en integrerad del av Openaid, där det är relevant och möjligt, kompletteras med beskrivningar av hur aktörerna arbetar med att stärka kapacitet hos det civila samhället i utvecklingsländer och förutsättningar för civilsamhällesaktörer att agera självständigt och finna diversifierad finansiering.

Sida ska vidare säkerställa att relevanta data och dokument rapporteras till IATI-datastore enligt internationell IATI-standard (International Aid Transparency Initiative). Detta inkluderar att publicera utvärderingar av insatser. Därutöver ska Sida i sin verksamhet systematiskt och ansvarsfullt verka för att biståndsmottagare i alla led publicerar information enligt internationell IATI-standard.

Transparens i ansökningsförfarande

Sida ska redovisa hur myndigheten på ett transparent sätt kan hantera bifall respektive avslag på ansökningar av medel från samtliga myndighetens strategier, liksom hur myndigheten ska öka transparensen kring sina processer vid val av samarbetspartners. Översynen av ansökningsförfarandet ska ske med flexibilitet utifrån ett föränderligt omvärldsläge med beaktande av regeringens biståndspolitiska prioriteringar och i dialog med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) och civilsamhället.

Anti-korruption och jäv

Sida får också i uppdrag att redogöra för hur myndigheten ytterligare kan stärka det förebyggande korruptionsarbetet liksom uppföljningen av korruptionsfall i syfte att öka allmänhetens förståelse, samt att upptäcka potentiella brister och förbättringsmöjligheter i nuvarande system. Vidare ska Sida stärka myndighetens processer och rutiner för att förhindra och upptäcka jäv samt redogöra för hur myndigheten arbetar med att säkerställa efterlevnad av myndighetens processer och rutiner avseende jäv.

Ärendet

Enligt förordningen (2010:1080) med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ska myndigheten verka för öppenhet och insyn i det internationella biståndet och i samarbetsländerna, aktivt och på elektronisk väg tillgängliggöra information om sin verksamhet, samordna genomförandet av transparensgarantin i det svenska biståndet, inklusive stödja övriga berörda aktörer i detta arbete samt ansvara för informationstjänsten openaid.se.

I enlighet med regleringsbrevet för budgetår 2024 inkom Sida den 30 augusti 2024 till regeringen med en redovisning av myndighetens arbete med att utveckla transparensgarantin. I detta uppdrag har Sida analyserat myndighetens nuvarande mekanismer och system för tillgängliggörande av resultat och hur dessa kan stärkas. Sida gör bedömningen att fler användare, inklusive mottagare av Sveriges bistånd, i större utsträckning skulle kunna söka sig till och använda openaid.se om informationen som publiceras där är mer ändamålsenlig och användarvänlig.

IATI-standarderna ställer tydliga krav på vilken information som internationella givare och biståndsorganisationer ska göra tillgänglig för allmänheten. Sverige har tillsammans med många andra länder åtagit sig att följa denna standard och göra sitt bistånd så transparent som möjligt. Den IATI-ranking som görs vartannat år är ett mått på efterlevnaden av detta åtagande. Sida hamnar på plats 16 av 50 i 2024 års ranking. Att resultatet inte är bättre beror enligt IATI på att relevanta data och dokument inte publiceras av Sida. Det beror också på att det som genereras, av olika skäl, inte skickas vidare till IATI-datastore eller att det inte skickas i rätt format.

Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) publicerade den 1 juli 2024 rapporten *Det svenska biståndets transparens*. Utifrån EBA:s analys av Sveriges arbete med IATI-rapporteringen konstateras att Sida skulle kunna placera sig högre i kommande mätningar genom att förbättra rapporteringen av data enligt IATI-standarderna. Studien visar att flertalet av de brister som funnits går att åtgärda med relativt enkla medel.

Riksrevisionens rapport (RiR 2022:9) om Sidas val av samarbetspartner och biståndsform visade att Sida inte är tillräckligt tydlig med vilka val och prioriteringar som myndigheten gör. Detta har begränsat transparensen i Sidas genomförande och gjort det svårt att följa varför Sida valt vissa

insatser, samarbetspartner och biståndsformer framför andra alternativ. I regeringens skrivelse (2022/23:16) om Riksrevisionens granskning angavs bland annat att biståndspolitiken skulle riktas om och präglas av transparens, nytänkande och en balans mellan långsiktighet och flexibilitet samt att regeringen inom ramen för det arbetet skulle utgå från Riksrevisionens rekommendationer.

Den 4 juli 2024 beslutade regeringen en ny handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan 2024–2027 (Fi2024/01534). I handlingsplanen framgår det att motståndskraften mot korruption och otillåten påverkan bör stärkas i hela den offentliga förvaltningen.

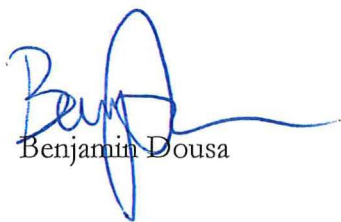
Den 14 december 2023 beslutade regeringen en ny inriktning för Sveriges internationella utvecklingssamarbete *Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt* (UD2023/17726) där det framgår att transparensen i biståndet ska öka i syfte att säkerställa att medborgarna har kännedom om hur deras resurser nyttjas samt främja extern utvärdering. Vidare framgår det att inga svenska skattemedel ska försvinna i korruption inom ramen för svenska biståndsinsatser samt att verksamhet som finansieras av biståndsmedel ska genomsyras av tydliga krav på resultat, effektivitet, långsiktighet och transparens. Mot den bakgrunden beslutade regeringen den 21 december 2023 (UD2023/18154) dels om mål att transparensen i biståndet ska öka, dels om uppdrag till Sida att utveckla transparensgarantin och informationstjänsten openaid.se.

Det är av särskild stor betydelse att öka informationen och transparensen avseende insatser och aktörer, inklusive i efterföljande led. Ökad transparens kan bidra till bättre underlag för att analysera biståndets effekter och därigenom bidra till kvalitativa underlag för framtida bistånd.

Originaltext
Sida 1 av 1

Regeringen går nu vidare med transparensfrågorna i biståndet genom att komplettera aktuella uppdrag.

På regeringens vägnar

Benjamin Dousa

Emma Andersson

**Kopians överensstämmelse med
originalet intygas:**

Kopia till

Socialdepartementet HC
Finansdepartementet BA, OFA, SFÖ
Folke Bernadotteakademin

